

جفل اندازی کوچه‌ها و سرک‌های ناحیه بیست و یکم آغاز شد

ښاروالی کابل کار جفل اندازی شماری از کوچه‌ها و سرک‌ها را در مربوطات ناحیه بیست و یکم روی دست گرفته است. ښاروالی کابل نواحی کمتر انکشاف یافته را در محراق توجه قرار داده و نظر به اصل انکشاف متوازن، پروژه‌های متعدد زیربنایی و بهسازی را در نواحی مختلف عملی خواهد کرد. ښاروال کابل همچنان به بخش‌های مربوط هدایت داده است

موانع سرک پل خشک و ساحات همجوار در ناحیه سیزدهم برداشته شد

تعدادی از موانع کانکریتی که سبب مسدود شدن سرک پل خشک و ساحات همجوار این سرک گردیده بود، برداشته شد و جریان ترافیک در این ساحات تنظیم گردید. ښاروالی کابل روند پاکسازی و برداشتن موانع را در ساحات مختلف شهر آغاز کرده و از شهروندان می‌خواهد تا در این راستا ښاروالی کابل را همکاری کنند.

د ترانسپورت او ترافیکي چارو مرستیال: د ښاري پېښو په مدیریت کې مخینه لرو او په کنترول کې یې مرسته کولای شو

د کابل ښاروالۍ او ښارونو پېښو ته د ترمنځ د دواړو ادارو د مسئولیتو د همغږۍ غونډه ترسره شوه. ترمنځ د ښاري پېښو د مدیریت په اړه په غونډه کې د کابل د ریسپو په چارو کې د دولت وزارت

په اسجه ناحیه کې د گذر وکالت لپاره ټاکنې ترسره شوي

د کابل ښاروالی د گذر وکالت ټاکنو د نوي مقررې له مخې د لسې ناحیې اړوند د اولسم گذر لپاره د وکالت ټاکنې د ټاکنيزو څارونکو بنسټونو په شتون کې ترسره شوي، چې په پایله کې یې امام جان وکولای شول د سیمې د خلکو د ۲۲۷ شفاهو رایو په ترلاسه کولو سره د یاد گذر د وکالت څوکی خپله کړي. د گذر وکالت ټاکنې لومړي په هغه ناحیو کې چې وکیل یې مروي، استعفا یې ورکړې او یا ترې د خلکو شکایت موجود وي ترسره کېږي او وروسته دا پروسه په ټولو ناحیو کې ترسره کېږي.

شهر ما خانه ماست

قانون پذیری برای یافتن نظم بایدار شهری از مسؤلیت‌های فردی و اجتماعی می‌باشد

- حفظ و نگهداری از فضاهای سبز
- نه ریختن مواد ساختمانی و زباله در مسیر سرکها و ابروها
- حفاظت از ملکیت عامه
- اجتناب به قوانین ترافیکي

همشهری، همکاری، ښاروالی

www.km.gov.af

توازن در پروژه‌های شهری، پاسخی به نیازمندی شهروندان

سرلیکنه

کابل باروالی په رېښتني توگه، ښار او ښاريانو

ته د خدمت کولو لاره نوره کړې ده

کابل ښاروالی د یوه خدمت‌مندی ارگان په توگه، تل هڅه کوي ترڅو ښار او ښاريانو ته د خدمت جوگه شي او د دغه له ستونزو څخه ښار یې ته بدلون ورکوي. څنگه چې ښکاري کابل ښاروالی په دې وروستیو مياشتو کې په دې هڅه کې ده ترڅو له ښار څخه مسوولیت لري او په ځای یې نظم او قانونیت رامنځته کوي. د ښار یا کول او په ښار کې د نظم راوستل د کابل ښاروالی د پلانونو په سرکي ځای لري او دا چې دنده او مسوولیت دی ترڅو خپلو ښاريانو ته آسانتیاوې رامنځته کوي، همدا وجه ده چې د دغه ارگان د اړونده ادارو کارکوونکي، شپه ورځ په له سترې کیدو وټکو هلو ځلو سره خپلو ښاريانو ته د آسانتیاوې رامنځته کولو او د ښاري ستونزو د لري کولو په موخه، په دندو بوخت دي او په ډېر مسوولیت سره هڅه کوي ترڅو کابل ښار پاک، آباد او مسور کوي. نو اوس په دې موخه چې د ښار بیه نوره هم بدلون ومومي او له ښار څخه شته ستونزې او خنډونه لري شي، ددې ښار هر مایه ده او با احساسه اوسیدونکي ته اړینه ده چې له ښاروالی او نورو اړونده ادارو سره مرسته وکړي او خپل ملي او دیني مسوولیت سرته ورسوي. همدا شان دولتي او غیر دولتي ادارو، سازمانونو او ټولنو ته ښايي ترڅو د ښار او چاپیریال په پاکولو او له هر راز ستونزو څخه د هغه د خوندي کولو او همدا شان د خپل ځان، کورنۍ او نورو ښاريانو د روغتیا او سلامتیا په پام کې نیولو سره، مې راوغاړي، خپلې مرستې دې ونه سموي او دخپل وس او توان په کچه دې، د ښار خدمت وکړي. همدا راز د ښار په کچه چاپی، غوړیو او انځوریزو رسنیو له په کار ده ترڅو په دې هکله خپل مسوولیت او رسالت سرته ورسوي او د خپلو خپرونو له لارې دې، ښاريان دې ته وهڅوي ترڅو د ښاري ستونزو په له منځه وړلو کې له ښاروالی سره یوځای برخه واخلي. همدا شان د ښار د جوړولو ملاتړمانانو او نورو مسیحو، پېرو، دیني علماوو او محزونو ته لازمه ده ترڅو په خپلو وعظونو او لارښوونو سره، ښاريان په دې پوه کړي چې، نظام او پاکي د ایمان یوه برخه ده او په پام کې نیول یې د هر مسلمان انسان دنده او مسوولیت دی. څنگه چې ښکاري کابل ښاروالی د مکرې دومره اړین امکانات په لاس کې نلري ترڅو د شپږو میلیونو په شاوخوا کې ښاريانو له خوا رامنځته شوو ستونزو ته ځواب ووايي، نو له دې امله هر ښاري ته لازمه ده ترڅو د خپل ښار او چاپیریال په پاک ساتلو، آبادولو او مسورتیا کې د زړه له کومې برخه واخلي، ترڅو له یوې خوا د دوی مسوولیت برخای شي او بلې خوا به کابل ښار د ډېر مخکښ او ترقي کاروان ته ځان ورسوي.

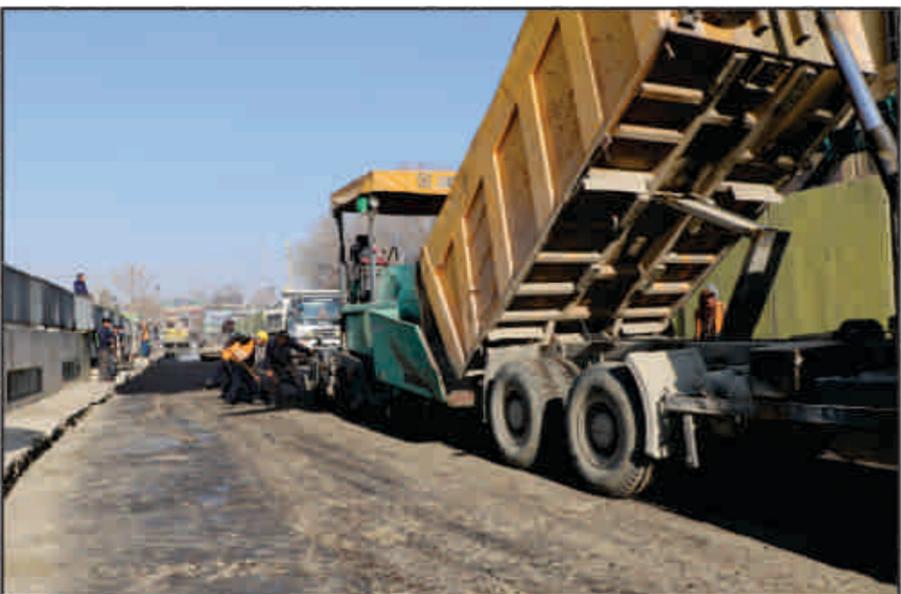
تیل فروشان در شبکات پیاده روی حق فعالیت را ندارند

ښاروالی کابل یخاطر عرضه خدمات متوازن به شهروندان، پروژه‌های سال جدید را پس از نظر سنجی که در آن تمام نیازمندی‌های باشندگان نواحی در نظر گرفته شده، با در نظر داشت اولویت‌ها، طرح ریزی و عملی می‌سازد. در گذشته پرسش‌ها و نگرانی‌های زیادی، در مورد ارایه نامتوازن خدمات به خصوص در نواحی دور افتاده وجود داشت، اما ښاروال کابل درننښستی که با شماری از باشندگان نواحی داشت، در مورد پروژه‌های سال ۱۴۰۰ چنین گفت: پروژه‌های شهری بر مبنای نظر سنجی‌ها اولویت بندی شده و به گونه متوازن در شهر عملی می‌گردد. این اقدام ښاروالی کابل، در واقع پاسخی بوده به خواست‌های باشندگان نواحی شهر که استقبال گرم مردم رانیز در پی داشت. ښاروالی کابل با آن که در سال جاری با دشواری‌های متعددی از جمله انتشار ویروس کرونا مواجه گردید، اما سعی و تلاش منسوبین این اداره سبب شد که کارها بر وفق مراد به پیش برود.

ساخت و ساز جاده‌ها، کاتکریت ریزی کوچه‌ها و سرک‌ها، عملی کردن پلان ایجاد نظم شهری، باز پس گیری زمین‌های غصب شده، مبارزه جدی با فساد، توسعه ساحات سبز با غرس هزاران

با در نظر داشت اسباب و وسایل بازی و سایر ملحقات پارک‌های معیاری، به کار گیری سیستم آبیاری قطره‌ای، تشدید کارهای تنظیفی، توسعه و گسترش برنامه‌های آگاهی دهی از طریق کانال‌های نشراتی ښاروالی کابل و نشست‌ها با مردم، فعالیت‌های است که توسط ښاروالی کابل انجام شده است. بدون شک، نظم شهری یکی از مهم ترین مولفه‌های زنده گی شهری به حساب می‌آید. زیر چتر پلان عملیاتی ایجاد نظم شهری، هر گونه مواعنی که در مغایرت با اصول و مقررات شهری قرار داشته باشد و بر منافع عامه سایه افگند برداشته شده و فعالیت اقتصادی دستفروشان تنظیم

و مصون می‌گردد. افزون بر ښاروالی کابل و سایر ادارات ذیربط، شهروندان نیز وظایف و مسوولیت‌های در برابر شهر دارند، اگر از تاسیسات شهری، استفاده می‌کنیم در حفاظت و نگهداری آن نیز بذل مساعی کنیم. پابندی به اصول و مقررات شهری و مشارکت شهروندان در امور شهری، مشکلات را به فرصت‌ها تبدیل کرده و ښاروالی کابل را فرصت بیشتر می‌دهد تا با طرح و عملی کردن پروژه‌های مهم و اساسی، فاصله ما را به شهر پیشرفته و پایدار کوتاه تر سازد.

د پار کونو او شنو سیمو څارنه او ساتنه، دهر انسان اخلاقي

مسوولیت شمیرل کیري

ناصری

سوداگريز مرکزونه پکې جوړ شوی. د کابل ښار زرغونیا، مسورتیا او ښکلا هغه وخت بیرته راتلاي شوی، چې خپله ښاريان په دغه ټولنیز کار کې ونډه واخلي او د مسوولیت ترسره کړي، ځکه ښاروالی غواړي د هیواد پلازمینې کابل ښار ته نوې بڼه ورکړي. خو که چیرې په ټول ښار کې پار کونه او نور تفریح ځایونه جوړ شي او ښاريان ورته پاملرنه ونکړي نو د ښاروالی هلي ځلې به یې گټې او ښار به بسیا هم له ښکلا او مسورتیا څخه خدای مکره یې برخې پاتې شي.

خل بیا په وچو ډاگونو بدل شوي. خو له تیر کابو یوه کال څخه را په دېخوا کابل ښاروالی یو ځل بیا دغې سرخې ته خپل پام اړولی او دا ژمنه یې کړې چې په راتلونکو کې به د ښار د ښکلا، زرغونیا او ښاريانو ته د تفریح کولو او د آسانتیاوو د رامنځته کولو په موخه خپلې هلي ځلې نورې هم کړنلۍ کړي. دا باید په یاد ولرو چې پار کونه او نورې شپې سیمې، ملي شتمنۍ شمیرل کیري چې ساتنه یې د هر انسان اخلاقي مسوولیت دی. د یادولو وړ ده د ښار ډیرې سیمې چې پنخوا هلته کې پار کونه او شنه ځایونه وو، د یو شمیر زور واکو له خوا ولکه او لوړ پوړي ودانۍ او نور

نن ورځ د نړۍ په کچه هر ښار په تیره بیا پلازمینه یې له یوه ښکلی طبیعت څخه برخمن ده. زموږ گران هیواد افغانستان په تیرو وختونو کې هم له دا شان ښکلی طبیعت څخه برخمن وو، خو له بده مرغه چې د روانو جگړو او ناخوالو دغه ښکلی طبیعت هم لکه دنورو سرخو په څیر په وچو ډاگونو بدل کړ. کابل د هیواد پلازمینې په توگه، د هیواد یو له هغو ښارونو څخه وو چې، ښکلا او مسورتیا پار کونو او شنو او زرغونو سیمو ته یې په خپله لمنه کې ځای ورکړی وو، خو جگړو او نورو ناخوالو لورینه ورباندې ونکړه او هغه یې هم له منځه یووړل. اوس چې په هیواد په تیره کابل ښار کې د بیا رغونې او مسورتیا په موخه کارونه پیل او ډیر څه بیرته رغول شوي، کابل ښاروالی هم هلي ځلې کوي ترڅو دغه د جگړو په اور کې سوخیدلي ښار ته بیرته ښکلا او مسورتیا ورکړي. که څه هم چې دغه خدماتي ارگان په تیرو کلونو کې د ښار د مسورتیا او ښکلا او ښاريانو ته یې د آسانتیاوو برابرولو په موخه ډیرې هلي ځلې وکړې او یو شمیر پار کونه او نور تفریح ځایونه یې یا په خپله او یا خویې د ځینو مرستندویه ټولنو او سازمانونو په وسیله جوړ او ورغول، خو دا چې دوخت مسوولینو او خپله ښاريانو ورته پاملرنه ونکړه یوه برخه یې یو

غریزه ککرتیا او زموږ په ژوند یې منفي اغیزې

ضیا الرحمن الکوزی

له ناوړو اوازونو څخه په سخته منع کړي دي تر څو نورو ژوندیو موجوداتو ته د ضرر او تکلیف لامل نشي. همدارنگه الله (ج) زړه بدوونکي، خراب، مضمر، خطرناک او د اړتیا څخه زیات غږونه بد کښلي او لوړ غږونه یې د خړه یا مرکب له غږ سره تشبیه کړي دي.

چاپیریالي غږونو ښودلې ده چې لوړ او تیز غږونه د انسانانو، حیواناتو او نباتاتو په ژوند باندې بدې اغیزې لري او په عموم کې لوړ غږ په انسانانو مستقیمې او غیرې مستقیمې اغیزې لري. مستقیمې اغیزې لکه د لوړ غږ مستقیمه اغیزه د انسانانو د غوږ د اوریدلو د حس کموالی او په زیات شدت سره کښوالی رامنځته کوي.

غیرې مستقیمې اغیزې لکه عصبانیت، عصبي شوک، سر درد، قبضیت، جسمي او روحي خستگي، ویره، د خوب نشتون، د زړه ضربان زیاتیدل، د وینې فشار لوړیدل، د هاضمې سیستم خرابیدل، د جنسي قوې کمزورتیا، او حتی د ځان وژلو باعث هم کیږي. لوړ او اوچت غږونه په نویو زیریدلو ماشومانو ډیرې منفي اغیزې لري لکه د ماشوم بې وخته پیدا کیدل، کم وزنه، معیوب او حتی د جنین د سقط سبب هم کیږي.

هغه ښځې چې امیندواړې وي باید د ۱۵-۶۰ ورځو پورې د ډیر شور ۷ مخ

کسې ډول ډول ناخوښ اوازونه لکه د ورو او لویو موټرو اوازونه، د سبب کونو په شواوخوا کې د پلورونکو اوازونه، د جینریټرونو اوازونه، د قلابریکو اوازونه، د ملکسي او نظامي جهازونو اوازونه، همدارنگه د ساختماني او تخنیکي فعالیتونو د اوازونه هم د ښار د اوسیدونکو د آرامتیا د مخنیوي سبب شوي دي. چې په اوسني وخت کې دغسې ککرتیا د کار په ټولو ډگرونو کې ځای موندلی دی او د ټولو کار کوونکو ژوند یې له سختو گواښونو سره مخ کړی دی. زموږ سپیڅلي دین له لومړي سر څخه دې موضوع ته پاملرنه کړې ده او موږ ته یې د مخنیوي په هکله ځانگړې لارښوونې کړي دي او انسانان یې

چې د وخت په تیریدو سره ډیریري، چې د انسانانو او نورو ژوندیو موجوداتو د اوریدلو د حس د له منځه تللو سبب گرځي. غریزه ککرتیا: غریزه ککرتیا د هغه ناخوښه اوازونو څخه عبارت ده چې د انسانانو، حیواناتو، موټرونو، طیارو او د نورو پټرولي، ډیزلي او برقي ماشینونو څخه منځ ته راځي چې د انسانانو، حیواناتو او مرغانو د ژوند توازن ممتا تره کوي. او یا هم غریزه ککرتیا هغه ناخوښ غږونه دي چې د انسانانو او حیواناتو غوږونو ته مضر یا نه خوښونکي وي. په عمومي توگه غریزه ککرتیا په ښارونو کې په ډیره اندازه لیدل کیږي. په ښارونو

د ژوند چاپیریال تر هغه وخته پورې سالم پاتې کیږي چې د چاپیریال عناصر سالم وي، هر کله چې د چاپیریال عناصر ککرتیا شي نو د ژوند چاپیریال هم ور سره ککرتیا ناسالم شي. همدارنگه د افغانستان د چاپیریال ساتنې قانون اتمه ماده هم داسې صراحت لري هغه شخص چې د ژوند د چاپیریال د ککرتیا باعث کیږي مکلف دی چې د هغه کار او فعالیت څخه ډډه وکړي. خو په خواشینۍ سره زموږ په هیواد کې خصوصاً کابل ښار کې داسې بې نظمه او بې قانونه کړنې کیږي چې په ډیره بې رحمانه توگه یې د کابل ښار د اوسیدونکو ژوند له جدي ستونزو سره مخ کړی دی او داسې څوک نشته چې د دغو ناوړه کړنو مخنیوی وکړي تر څو د کابل ښار اوسیدونکي سالم چاپیریال ولري.

زموږ د چاپیریال یوه بله ککرتیا چې زموږ ژوند یې د سختو گواښونو سره مخ کړی دی د غریزې ککرتیا څخه عبارت ده. عموماً چاپیریالي ستونزې د صنعتي انقلاب زیږنده دي، نو ویلی شو چې غریزه ککرتیا هم د صنعتي انقلاب زیږنده ده او له دې ککرتیا څخه هغه څوک ډیر زیانمن کیږي چې په داسې کارخانو او قلابریکو کې کار کوي چې لوړ غږ ورڅخه تولیدیږي. د لوړ غږ په لومړیو ورځو کې اغیزې کمې وي

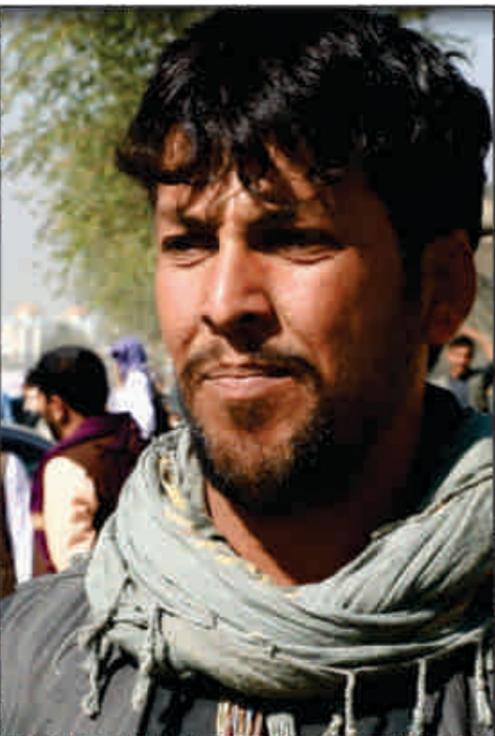
تامین نظم شهری و استقبال شهروندان

فریده عیبيدي

می شود که اینبار شاروالی کابل در راه اندازی برنامه‌ها و نظارت از آن‌ها خیلی جدی به نظر می‌رسد. من به حیث یک شهروند از این اقدام نیک شاروالی استقبال می‌کنم. باید بگویم که شاروالی کابل و سیله پیدا کردن نان مردم را نمی‌گیرد، بل فعالیت دسفروشان و کراچی‌ها را تنظیم می‌کنند تا سیمای شهر زیبا و آراسته شود.

خبرنگار نشریه پامیر سری به این ساحه زده و نظریات شهروندان را در رابطه به پلان عملیاتی ایجاد نظم شهری یادداشت کرده که باهم می‌خوانیم. خلیل الله باشنده دوغ آباد می‌گوید: از دوغ آباد تا سرک سر آسیاب خیلی ازدحام بود و وسایط که از این سرک می‌گذشت، باراه بندی‌های زیادی مواجه می‌شد. هر باری که از این ساحه رفت و آمد می‌کردم، می‌دیدم که کراچی داران و دسفروشان تا بسستر سرک‌ها پیش می‌آمدند. به نظر من پیاده روها حق شهروندان است، مردم نباید از حق شان محروم شوند. بالاخره شاروالی کابل باراه اندازی برنامه نظم شهری، این سرک را از وجود دسفروشان و کراچی داران پاکسازی نمود که ما این اقدام نیک شاروالی کابل را تحسین می‌کنیم. محمد ابراهیم مسوول دفتر رهنمای معاملات دوغ آباد می‌گوید: در گذشته شاروالی کابل چنین برنامه‌های را راه اندازی می‌کرد، اما نظارت جدی صورت نمی‌گرفت و نظم دوباره شکسته می‌شد، اما معلوم

سرک دوغ آباد مربوط ناحیه هفتم، از مزدحم ترین سرک‌های بود که از سال‌های زیادی بدینسو، دسفروشان، کراچی‌های دستی و پیش برآمدگی دکان‌ها راه بندی و ازدحام را در این سرک ایجاد کرده بود، اما از روزی که پلان عملیاتی ایجاد نظم شهری در این ساحه عملی گردیده، نظم دوباره برگشته و جریان ترافیک نیز عادی شده است.

تقویت روحیه همکاری میزان مسوولیت پذیری را افزایش می‌دهد

نادیه مروت

همکاری و مشارکت مردم در تامین نظم شهری، در واقع ارج گذاشتن به حقوق شهروندی و پابندی به اصول و مقررات شهری را نشان می‌دهد. با عملی کردن پلان عملیاتی ایجاد نظم شهری، شماری از شهروندان داوطلبانه دست به کار شده و با برداشتن موانع از سرک‌ها و پیاده‌روها، نقش شهروندی شان را ادا کردند که با استقبال گرم شاروالی کابل و شهروندان مواجه شدند، دو همشهری در این مورد گپ و گفتی داشتند که با هم می‌خوانیم:

اولی: همین چند روز پیش همسایه ما دیوار سمتی را از پیاده رو برداشت و راه به روی مردم باز گردید و این کار او مورد استقبال مردم قرار گرفت. پیاده روها و سرک‌ها حق مردم است، نباید این حق از مردم گرفته شود، در گذشته‌ها روحیه همکاری و احترام به دیگران بسیار بالا بود، حتا زمانی که کسی می‌خواست منزل دوم خانه خود را اعمار کند، اول کوشش می‌کرد تا مسیر آنتاب به خانه همسایه مسلود نگردهد، دوم مقابل حویلی همسایه ارسی نمی‌گذاشت تا مبادا مزاحمتی برای همسایه ایجاد شود.

دومی: اما امروز وضعیت به گونه دیگری است، نخست در ساحات رهائشی به گونه خودسر ساختمان چند طبقه‌یی اعمار می‌کنند و دوم کلکین‌های ساختمان را مقابل خانه همسایه قرار می‌دهند، از یک طرف آفتاب خدا دادی را از همسایه‌ها می‌گیرند و از طرفی دیگر، همسایه‌ها نمی‌توانند در صحن حویلی گشت و گزار کنند. اولی: شاروالی کابل حالا آستین بالا زده و در برابر خود سری‌ها به مقابله برخاسته و تاکنون نتایج خوبی نیز به دست آورده است. هر گاه شهروندان خود، در برداشتن موانع اقدام نمایند و به حقوق مردم ارج بگذارند، کار بسیار خوب است، چنانکه هم اکنون مردم در برخی از محلات این کار را آغاز کرده‌اند. هر گاه مردم به عنوان عناصر تاثیر گذار و سازنده، شاروالی کابل را در عملی کردن پلان‌های شهری یاری رسانند، بسیاری از مشکلات موجود شهری برطرف می‌گردد.

جلوه‌های نخستین شعر دری

غلامی

بهشت خفته

میر محمود بکتاش

کابلا با کوجه‌های تنگ رسمت می‌کنم
در میان توتنه‌های سنگ رسمت می‌کنم
می‌کشم فریادهایت را همه دست و ولی
در گویان خودم تا جنگ رسمت می‌کنم
سبز می‌ریزم تو را در برگی نو بعد از این
خسته از یک حادثه تا جنگ رسمت می‌کنم
گرم می‌ریزم تو را در امتداد هر چه شب
دور از سرما و از سالنگ رسمت می‌کنم
بعد از این یک ساله درد و رنج رنگت می‌دهم
یک بهشت خفته بعد از جنگ رسمت می‌کنم
عشق می‌بازم کنار مرسلت مثل همیشه
من رسام عاشقم ارزنگت رسمت می‌کنم
سبزه می‌بینم تو را تا دامن بالا حصار
از ده افغانان شوخ و شنگ رسمت می‌کنم
هفت خوان رسمت را می‌ستایم شهر من
شاهنامه نه، که هفت اورنگ رسمت می‌کنم
می‌شوی گاهی ستاره، گاه ابر و آفتاب
من که حیرانم ازین فرهنگ رسمت می‌کنم
تا نهایت را کشم یک بار دیگر، یک بهشت
من شبیه مودمت هر رنگ رسمت می‌کنم

قمری، خوارج را شکست داد، شاعران به رسم زمانه، شعر را به عربی در ستایش او سرودند. یعقوب گفت: «چیزی که من اندر نیابم، چرا باید گفتم». در این هنگام، محمد بن وصیف او را به زبان دری ستایش کرد:

ای امیری که امیران جهان خاصه و عام بنده و چاکر و مولای وسنگ بند و غلام به لثام آمد رتبیل و لثامی خورد به لنگ لثره شده لشکر رتبیل و هبا گشت کتام عمر عمار ترا خواست و زو گشت بری تیغ تو کسرد میانجسی به میان دد و دام بسام کرد: وفات «قرن سوم»

هر که نبود او به دل متهم بر اثر دعوت تو کرد نعم دید بلا بر تن و بر جان خویش گشت به عالم تن او در الم مکه حرم کرد عرب را خدای عهد ترا کرد حرم در عجم ابو سلیمک گرگانی (وفات قرن سوم):

خون خود را گسریزی بر زمین به که آب روی ریسی در کنار بت پرستنده به از مردم پرست پند گیر و کار بند و گوش دار

پس از فروپاشی حکومت صفاریان و سامان گرفتن آل سامان، شعر و ادب دری به اوج پختگی و کمال اش رسید. بنیاد بالندگی و پویایی ادب دری در زمان حکومت آل سامان گذاشته شد. دستگیری و حمایت قاطع امیران سامانی از خداوندان شعر، سبب شد که سرایندگان و نویسندگان بی شماری به دربار آنان گرد آمدند و آسمان شعر و ادب دری را روشن کردند. شاعران و نویسندگان دربار سامانی با چیره دستی تمام آثاری خلق کردند که با گذشت سده‌ها هنوز ادب دری را حمایتگر است.

آوار باز آمدیه
یدل فراز آمدیه

سروده‌های بالا که اولی مقارن ظهور اسلام و دومی در اوایل قرن دوم هجری می‌باشد هر دو به شکل هجایی سروده شده‌اند، اما نخستین شعر دری به شکل عروضی از حنظله بادغیسی شاعر دوره حکومت طاهریان است. در تذکره‌ها از محمود و راق و فیروز مشرفی در کنار حنظله بادغیسی، به عنوان نخستین سرایندگان شعر دری نیز نام برده شده است.

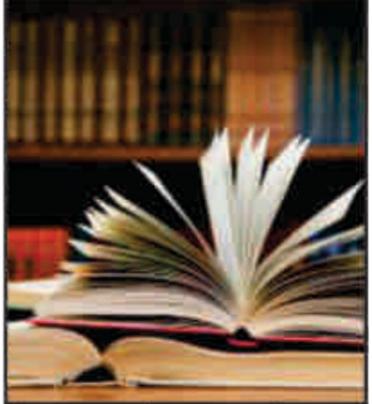
فیروز مشرفی (وفات ۲۷۲ هجری):
مرغی است خلدنگ او عجب دیدی
مرغی که شکار او همه جانا
داده پر خویش کر گش هدی
تا بچه اش را برد به مهمانا
محمود و راق هر وی وفات «نیمه دوم قرن سوم»:
نگارینا به نقد جانت ندم
گرانی در بسا ارزانت ندم
گرفتسم به جان دامان و صلت
دمم جان از کف و دامانت ندم

بعد از پایه گرفتن دولت صفاری و بها دادن یعقوب لیث صفار به زبان و ادب دری، شاعرانی چون محمد بن وصیف سگری دبیر یعقوب لیث، بسام کرد سیستانی و محمد بن مخلد سیستانی سرایندگان و ستایشگران دربار صفاریان بودند. صفاریان به خصوص شخص یعقوب، طرفدار بی چون و چرای زبان و ادب دری بود. در تاریخ سیستان حکایتی در وصف یعقوب لیث چنین آمده است: پس از آنکه یعقوب لیث صفاری، در سال ۲۵۱ هجری

دوست بذا گوش
به آفرین نهاده گوش
همیشه نیکی گوش
دی گذشت و دوش
شاه خدایگانا
به آفرین شاهی
معنی:

افروخته بادا روشنایی
و بلند آوازه باد هوش گرشاسب
همواره از جوش پر است
می نوش کن و می نوش کن
دوست به آغوش بدار
به نیکی و آفرین گوش بدار
تا میتوانی نیکی کن
که دیروز و دیشب گذشت
ای شاه، ای بزرگ ما!
بعد از سرود آتشکده کرکویه، سرود کودکان بلخ است که به گونه هجایی در مورد ابومنذر بن عبدالله قسری که شکست خورده به بلخ باز گشته بود، سروده شده است:

از ختلان آمدیه
برو تبه آمدیه

اولین شاعر زبان و ادب دری کیست و این که نخستین شعر دری را کی سروده، هنوز به گونه قطعی ثابت نگردیده است. اما اکثریت محققان، حنظله بادغیسی (متوفی سال ۲۲۰ هجری) را نخستین شاعر زبان دری دانسته‌اند. به گفته دکتر صفا مؤلف تاریخ ادبیات ایران، صاحبان کتب و تراجم، حنظله را از معاصران دولت آل طاهر شمرده و یک دیوان اشعار دری را نیز به وی منسوب کرده‌اند. حنظله بادغیسی مرد آزاده‌ای بود که اندیشه وارسته گی و بزرگ منشی در وجودش جولان می‌زد و برای حصول بزرگی و مردانگی از مرگ رویا رویی بر حذر نبود.

مهرتری گر به کام شیر در است
شو خطر کن ز کام شیر بجوی
یا بزرگی و عز و نعمت و جاه
یا چو مردانت مرگ رویا روی

شعر حنظله با کمال پختگی و صلابت سروده شده است، معلوم می‌شود که زبان دری در زمان حکومت طاهریان مراحل ابتدایی اش را طی کرده است. اما پیش از حنظله بادغیسی و دیگران، نشانه‌های اولیه شعر دری را می‌توان در سرود مویبدان زردشتی در منطقه سیستان و سرود کودکان بلخ سراغ کرد. قدیمی ترین آثار شعری که به شکل هجایی سروده شده است، به نام سرود آتشکده کرکوی یا کرکویه است که زردشتیان هنگام نیایش در منطقه سیستان می‌سرودند. به احتمال قوی این سروده مقارن ظهور اسلام بوده است.

رخته باذاروش
خنیده گرشاسب هوش
همی پرست از جوش
انوش کن می انوش

جوی شیر در روایات فولکلوریک

سبوزمی سادات

که ترا می‌بینم با آفتابه گلی پر از شیر می‌آیی
و آنرا در این جوی خالی می‌کنی و سپس
آفتابه را پر از آب کرده بر می‌گردی، پس
شما باید دلیل این کارتان را برایم بگوئید تا
من در زمینه شما را کمک کنم.

مرد سفید پوش گفت: پیری دارم در هندوستان همه روزه من را به دنبال آب به اینجا می‌فرستد و با این آب وضو می‌کند و در بدل آن، آفتابه پر از شیر را می‌فرستد. آنچه را که اکنون مفقود کردم، آن پیر برایم داده است.

زمانیکه آنرا در دهانم می‌گذارم در یک لحظه به هندوستان می‌رسم و با گذاشتن آن در دهانم در آنجا در یک لحظه به اینجا می‌رسم.
ملنگ به مرد سفید پوش گفت: پیش بیا! آن مرد پیش آمد و ملنگ دستش را باز نمود و آنچه را که مرد سفید پوش گم کرده بود در کف دست ملنگ دید، آنرا برداشت و در دهانش نهاد و با یک چشم زدن از محل ناپدید شد.
پیر منتظر آب بود تا وضو نماید و سپس تاخیر

را از آب این جوی پر نموده و از آن محل ناپدید می‌گردد. این موضوع چند بار تکرار شد، در یکی از روزها ملنگ متوجه شد که مرد جامه سفید، چیزی را از دهانش بیرون می‌نماید، قدری آب از جوی می‌نوشد، آفتابه پر از شیرش را تخلیه نموده و سپس آنرا از آب جوی پر می‌نماید. در یکی از روزها هنگامی که مرد جامه سفید چیزی را که در دهن داشت بر زمین گذاشت و به نوشیدن آب شروع کرد، آفتابه پر از شیرش را خالی کرد و آنرا از آب جوی پر نمود، در هنگام حرکت متوجه شد که آنچه را از دهنش در کنار جوی گذاشته بود، ناپدید شده است، به چهار اطراف خود نگاه کرد، متوجه شد که در مسافه نه چندان دور در زیر یک درخت توت، مرد ژولیده نشسته است، با خود گفت هر اسراری که هست در دست این مرد خواهد بود. به آهستگی نزد این مرد رفت و پس از ادای سلام از وی طالب کمک شد. ملنگ چیزی نگفت ولی در اثر تاکید مرد سفید پوش تبسمی کرد و گفت: من ترا کمک می‌کنم ولی چندین بار است

جویی که از بین نخاس و مسجد میرهای ده افغانان کابل می‌گذرد، بنام جوی شیر یاد می‌شود. سال‌های قبل در جوار مسجد میرهای ده افغانان، باغ کلاسی متعلق به نائب سالار زلمی خان منگل وجود داشت، از بین همین باغ و از مقابل مسجدی که در جوار آن قرار داشت، یک جوی پر از آب می‌گذشت که به حوض مرغابی‌ها متصل خانه مرحوم وزیر نوروز خان سرازیر می‌شد. در روایات شفاهی و ادبیات عامیانه کابل، آمده است که در همان محل یک ملنگ فقیر زندگی می‌کرد. این ملنگ دارای کرامات بود و مریدان زیادی داشت، بسیاری از مردمان جهت حل مشکل شان به دعای این مرد احتیاج داشتند و همه روزه تعداد زیادی از مریدان و اخلاص‌مندان این ملنگ به دیدارش می‌شتافتند. این مرد که شب‌ها خواب نداشت و به عبادت مشغول می‌بود، روزی در دم صبح صادق متوجه می‌شود که شخصی با لباس سفید و آفتابه گلی در دست در کنار جوی پدیدار می‌شود و از آفتابه خویش شیر را در جوی می‌ریزد و آفتابه اش

ویره به نکوو

ملکی خزان

زده را کوه، زده در کوه، لاس به لاس به گسرخو
ویره به نکوو له چانه، بی وس سواس به گرخو
چا پسی نکوو خبری، د ج ابل نه خارو
د چا به نه کپو نین گکونه، با احساس به گرخو
نه به پرچا کسوو یاداری، نه به متو مرتوب
به حق به نه پتو مشرگی، تپت او پاس به گرخو
د عدالت او انصاف به تله به خان تلو
به دغه لارکپی به دپ دول تر والناس به گرخو
خلی نرو به دوح شست او دخلت چانانه!
به هنکو غارو، داده زرونو به یوراس به گرخو
خیلو فکرونو، النس جام ته به رتغارو متی
وایی خزان تخلیق به کپوه بی اقتباس به گرخو

یارانه

لایق زاده لایق
نه چې زلفی به رخسار دانه وانه کړي
پېغلتوبه، لېسونی به زمانه کړي
خامخا به بلا سترگي درېسي وي
چې د ښکلو ښکلو سترگو یارانه کړي

مرد سفید پوش را جویاشد، مرد سفید پوش جریان را قصه کرد.
پیر مرد، بونلی مملو از موادی را به وی داد و گفت که این مواد را به ملنگ بده و بگو با انداختن اندکی از این مواد بر روی سنگ، آن سنگ به طلا تبدیل می‌شود و می‌توانی با انجام این کار زندگی مرفه‌ای را برای خود بسازی.
فرای آنروز که مرد سفید پوش نزد ملنگ آمد، تحفه پیرش را برایش داد.
ملنگ با دیدن این تحفه عصبی شد و گفت: سنگی که در نزدیکی تان قرار دارد برایم بدهید.
مرد سفید پوش سنگ را داد و ملنگ سنگ را به بدنش مالید و طلا شد و به مرد سفید پوش داد و گفت: به پیرت بگو که می‌باید جسم خویش را چون طلا سازی. پس از اطلاع از این موضوع پیر مرد سفید پوش به زیارت ملنگ آمد و در خدمت این ملنگ قرار گرفت. پس از سالیانی ملنگ فوت کرد و وی را در صحن مسجد میرها دفن نمودند و آن پیر که از هندوستان آمده بود نیز پس از چند سالی فوت نمود. قصه انداختن شیر در بین این جوی پر سر زبان‌ها افتاد و به مرور زمان همان جوی به نام جوی شیر مسما شد.

شهروند خوب کیست؟

امید فیضی

برایش کراچی توزیع شده می گوید: شهروند خوب به آن دستفروش گفته می شود که توجه به نظافت چهار اطرافش دارد.

وقتی برای ما از سوی شاروالی کابل امکانات کاری فراهم شده، پس این را مسولیت خود بدانیم که به نظافت محل کار خود توجه داشته باشیم. وقتیکه شام کار ما ختم می شود، باید اطراف کراچی های مان را از وجود کثافات پاک کنیم و در جریان روز نیز سعی کنیم تا پیاده روهای اطراف کارمان را پر از زیاده نسازیم.

مری یکن از باشنده گان کابل که برای خریدن لباس به منطقه تیمورشاهی آمده، به خبرنگار نشریه پامیر می گوید: پیش از اینکه به این پرسش شما که شهروند خوب کیست پاسخ بگویم، می خواهم این را بگویم که بعد از مدتی به ساحه تیمورشاهی آمده ام و

اینجا همه چیز تغییر کرده و کراچی های فروشنده گان تنظیم شده و ساحه از لحاظ نظافت و پاکی سامان یافته است. در پاسخ به پرسش شما باید بگویم که شهروند خوب کسی است که شهر را مثل خانه خود بداند و در نظافت و پاکی آن توجه داشته

باشد. شایق هم گفته است: شهروند خوب در پیاده روها و جاده های عمومی رفع حاجت نمی کند و برای رفع حاجت از تشناب های شهری که از سوی شاروالی کابل ساخته شده استفاده می کند.

مدثر محصل فاکولته طب در پاسخ به پرسش خبرنگار نشریه پامیر چنین می گوید: کسی که نارنجی پوشان شهر را احترام و همکاری می کند، از دید من شهروند مسوول است، شهروند که شهر را خانه ی خود می داند و در نظافت آن توجه می کند، بهترین شهروند است.

عصمت الله یکن از کتابفروشان، در مورد شهر و شهروند می گوید: شهروند خوب کسی است که به قانون و مقررات شهری احترام می گذارد و تا جایی که دیده می شود، شهروندان خوب خیلی کم است. اکثریت ما قانون و مقررات شهری را رعایت نمی کنیم، اگر راننده هستیم توقف بیجا عادت ما شده، اگر فروشنده هستیم متاسفانه پیاده روها را غصب کرده ایم و اجناس خود را به فروش می رسانیم، همینطور در هر جایی که دل ما خواست حتما در وسط سرک سوار بر موتر می شویم. پیام

من به شهروندان کابل این است که بیاید این عادت ها را از خود دور سازیم و شهروندان مسوول باشیم. عبدالوحید که تازه از سوی شاروالی کابل

خمکه خه شی ده؟

ژباړن: غلام حسینی خرم

ساینس پوهان "perihelion" وایي. خمکه په جولای میاشت کې لمر ته په ترټولو لرې واټن یعنی ۵۹ ملیونه مایله کې واقع کېږي چې دغه حالت ساینس پوهان "aphelion" وایي.

د استوا په کرښه، خمکه په ساعت کې له ۱۰۰۰ مایلونو څخه په لږ څه ډېره چټکتیا سره غرخي. خمکه په هرو ۲۴ ساعتونو یا یوه ورځ کې په خپل محور غسرخسي. د خمکې محور هغه فرضي کرښه ده چې له مرکز څخه په تېرېدو شمالي او جنوبي قطبونو سره نښلوي. د خمکې محور په مستقیم ډول په کارته پورته کېدو سره، د ۲۳،۵ درجې زاویې په اندازه انحراف کوي.

شبه او ورځ څنګه رامنځ ته کېږي؟ په هر وخت کې، د خمکې یوه برخه د لمر په واسطه روښانه او بله برخه یې په تیاره کې ده. هغه سیمې چې مخ په لمر دي ورځ او هغه چې په مخالف جهت یا له لمر څخه په واټن کې دي شپه تجربه کوي. دا چې خمکه د حرکت اخر څښتن په حالت کې ده، نو د خمکې پرمخ ډېری سیمې په هرو ۲۴ ساعتونو کې یو ځل شپه او ورځ تجربه کوي. شمالي او جنوبي قطبونو ته د کال په مختلفو وختونو کې دوامداره روښنایي (ورځ) او دوامداره تیاره (شپه) تجربه کوي.

ولې خمکه موسونه لري؟ خمکه د خپل محوري انحراف یا میلان له امله موسونه رامنځ ته کوي. نو له همدې امله، د کال په جریان کې مختلفو وختونو ته په کتو سره د لمر وړانګې د خمکې په بېلابېلو برخو په نسبتا مستقیم ډول برځورد کوي. له جون څخه تر اګست پورې، د لمر وړانګې د جنوبي نیم قاره په پرتله په شمالي نیم قاره کې په خورا مستقیم ډول برځورد کوي چې پایله یې په شمالي نیم قاره کې تودوخه (دوی) او په جنوبي نیم قاره کې سردوخه (ژمی) ده. له ډسمبر څخه تر فبروري پورې، د لمر وړانګې د جنوبي نیم قارې په پرتله په شمالي نیم قاره کې په خورا غیر مستقیم ډول برځورد کوي چې پایله یې په شمالي نیم قاره کې سردوخه (ژمی) او په جنوبي نیم قاره کې تودوخه (دوی) ده.

له سپتمبر څخه تر نوامبر پورې، د لمر وړانګې په مساوي ډول په دواړو نیمه قارو باندې عمل کوي چې پایله یې په شمالي نیم قاره کې منی او په جنوبي نیم قاره کې پسرلی دی.

همداډول له مارچ څخه تر می میاشتې پورې د لمر وړانګې په دواړو نیمه قارو باندې د زاویې له مخې په مساوي ډول عمل کوي چې پایله یې په شمالي نیم قاره کې پسرلی او جنوبي هغې کې منی په لاس راځي.

د خمکې مختلفې برخې کومې دي؟ خمکه د خاورې، هوا، اوبو او ژوند څخه جوړ یو ترکیب دی. خاوره د خمکې هغه برخه ده چې غرونه، درې او هموارې سیمې یې رامنځ ته کوي. د خمکې ۷ مخ

قاره ویل کېږي. تر ټولو شمالي نقطې ته شمالي قطب او تر ټولو جنوبي نقطې ته جنوبي قطب ویل کېږي.

څنګه پوه شو چې خمکه مدوره/گرد ده؟ انسانان پدې پوه شوي چې خمکه له ۲۰۰۰ کلونو راپدېخوا مدوره یعنی گسره ده! پخوانیو یونانیانو به په دویې کې د اجسامو د سیورو او همدارنګه د خمکې د محیط لپاره محاسبات ترسره کول. هغوی به د ستورو او آسماني اجسامو نه په استفادې سره د خمکې پرمخه واټونه یعنی فاصلې محاسبه کولې. هغوی حتی کولای شول د خصوف پرمهال په سپوږمې باندې د خمکې مدور یا گرد سیوری ننداره کوي. (موږ اوس هم کولای شو د خصوف پرمهال د خمکې مدور یا گرد سیوری ننداره کړو.)

نن سبا، ساینس پوهان د خمکې د گردوالي، جازبې او غسرخښ د اندازه کولو لپاره د جیوډېزې له علم څخه استفاده کوي. جیوډېزې په دقیقه توګه اندازه کوي چې خمکه ګرځي. ساینس پوهان کولای شي د GPS او نورو سپوږمیکو په مرسته د ساتني متر په دقت یا مقیاس سره د خمکې د جسامت او شکل کچه وکړي. همدارنګه له تشې یا فضا څخه اخيستل شوي انځورونه هم ښيي چې خمکه د سپوږمې په څېر ګرځي/مدوره ده.

که څه هم زموږ سیاره گرد یا کروي شکل لري خو دا په بشپړه توګه کروي نه ده. د هغې قوې له امله چې د خمکې د غسرخښ په پایله کې رامنځ ته کېږي، شمالي او جنوبي قطبونو په یو څه هموار دي. د خمکې غسرخښ، لږزوي حرکت او نورې قوې د دې لامل کېږي ترڅو د هغې شکل په خورا بطني ډول بدلون ومومي، خو خمکه لاهم گردی یعنی مدوره ده.

خمکه څنګه حرکت کوي؟ خمکه هرې ۳۶۵ ورځې یا یو کال وروسته د لمر په شاوخوا خپل مدار بشپړوي. د خمکې مدار په بشپړ ډول دایروي نه دی. هغه بیضوي یا د هګي شکل ته ډېر ورته والی لري چې همدا موضوع (د خمکې بیضویتوب) د دې لامل کېږي ترڅو له لمر څخه د خمکې واټن د کال په اوږدو کې بدلون ومومي. خمکه په جنوري میاشت کې لمر ته په ترټولو نژدې واټن یعنی ۹۱ ملیونه مایله کې واقع کېږي چې دغه حالت ته

خمکه هغه سیاره ده چې موږ ته د کور حیثیت لري. ساینس پوهان پدې عقیده دي چې خمکه او سپوږمې هم د متباهي لمریز نظام (سیستم) په شان تقریبا په عین وخت کې رامنځ ته شوي دي. هغوی باور لري چې خمکه شاوخوا ۴،۵ ملیارده کاله پخوا رامنځ ته شوې ده. خمکه په لمریز نظام کې د جسامت یا لویوالي له اړخه پنځم مقام لري چې قطر یې شاوخوا ۸۰۰۰ مایله دی. او خمکه له لمر څخه د واټن په اساس دریمه تر ټولو نژدې سیاره ګنبل کېږي چې له لمر څخه په اوسط ډول شاوخوا ۳۹ مایله واټن لري. یوازینی سیارې چې لمر ته له خمکې څخه په نژدې واټن قرار لري عطارد او زهره دي.

له خمکې څخه د ګلډیلاکس (Goldilocks) سیارې په نامه هم یادونه شوې ده. د "ګلډیلاکس او دريو اپرو" د کیسې له مخې، د یوې کوچنۍ جلی چې ګلډیلاکس نومېده هرڅه خوښدل. د دغې کیسې له مخې، دا ناشونې ده چې د هغې فرني یا پوڅه دې ډېره ګرمه یا ډېره سړه و اوسې. او د هغې د خوب تخت دې ډېر کلک یا ډېر نرم و اوسې. په خمکه کې هرڅه د ژوند کولو لپاره مناسب دي. خمکه ګرمه ده خو دومره نه چې سړی وسپزي. خمکه اوبه لري خو دومره نه چې لاهو مو کړي.

خمکه یوازینی سیاره ده چې د ډېرو اوبو په درلودلو سره پېژندل کېږي. اوبه د ژوند لپاره حیاتي یا اساسي ماده ګنبل کېږي. خمکه یوازینی سیاره ده چې ژوند پکې شتون لري. خمکه څنګه ښکاري؟

خمکه له تشې یا فضا څخه د نیلي مرمرو په شان ښکاري چې شاوخوا یې سپینې کرښې یا کرې او خړې، ژېړې، نیلي او سپینې سطحې شتون لري. نیلي رنگ اوبه دي چې د خمکې د مخ شاوخوا ۷۱٪ سلنه یې پوښلې ده. سپینې کرې یا لیکې ورپکې دي. خړ، ژېړ او زرغون یا شین رنگ د خمکې یا خاورو نمایندګي کوي. او بلاخره سپینې سیمې عبارت دي له کتګلونو او واورو څخه.

د استوا کرښه یوه مجازي کرې ده چې خمکه په دوه برخو (دوه نیمو) سره وېشي. شمالي برخې ته یې شمالي نیمه قاره ویل کېږي او جنوبي برخې ته یې جنوبي نیمه

با مصرف بی رویه، منابع آب را خشک

نسازیم

هوفابنی

در سال‌های اخیر، ته نشین شدن آب‌های زیر زمینی، دشواری‌های متعدد اجتماعی و محیط زیستی را به وجود آورده است. استفاده زیاد از آب‌های زیر زمینی، سبب ته نشین شدن آب و خشک شدن چاه‌ها گردیده است. آن‌های که دسترسی به شبکه‌ات آبرسانی دولتی و شخصی ندارند، بیش از دیگران سراسیمه و سرگردان اند که چرا آب‌های زیر زمینی شهر کابل به گونه‌ی بی سابقه فروکش کرده است. در پهلوی خشک سالی‌های دوامدار و نبود بندهای بزرگ آب گردان، تبدیل شدن بیرویه ساحات سبز به ساختمان‌های رهاشده، افزایش نفوس، حفر غیر مسلکی چاه‌ها، استفاده از واتر پمپ‌ها به خاطر بیرون کشیدن آب‌های زیر زمینی و مصرف بیرویه آب، مواردی اند که در ته نشین شدن آب‌های زیر زمینی، نقش داشته است. اگر وضعیت به همین گونه ادامه یابد، در آینده نه چندان دور، باشنده گان کابل با مشکل کمبود آب روبرو خواهند شد. کارشناسان می گویند: یکی از منابع تغذیه کننده آب‌های زیر زمینی شهر کابل، بند قرغه است که آب‌های باران در آن ذخیره و جذب شده و بخشی از ساحات شهر کابل از آب این بند تغذیه می گردد. اگر بندهای مصنوعی دیگر برای ذخیره آب ساخته نشود و یا آب در دریای کابل جریان دائمی نداشته باشد و در مصرف آب صرفه‌جویی

صورت نگیرد، آب‌های زیر زمینی شهر کابل بیش از این نیز کم خواهد شد. شاوروالی کابل برای مدیریت آب‌های روی زمین اقدام به ایجاد ذخیره گاه‌های آب کرده که روزنه ای به خاطر تغذیه آب‌های زیر زمینی گشوده شده و گام موثر در تغذیه آب‌های زیر زمینی به حساب می آید. اما پرسش این است که شهروندان به مثابه صاحبان شهر، چقدر در کاهش مصرف بی رویه آب توجه می نمایند؟ پرسشی که در بسیاری موارد نمی توان به آن پاسخ مثبت را جستجو کرد، زیرا حسب معمول از آب آشامیدنی در شست و شوی حویلی، موتر، فرش و آبیاری نهال‌ها، استفاده می کنند. با اینحال این مقوله معروف را مصادق می‌بخشد: (آب در کوزه و ما تشنه لبان می گردیم) یک طیف بزرگ مردم به دنبال آب آشامیدنی سرگردان اند و شماری به اصطلاح، آن را با شاخی باد می کنند. آیا این جفاکاری در مصرف بیرویه آب، می تواند توجهی داشته باشد؟ اکنون که در فصل بارنده گی قرار داریم، با ذخیره کردن برف و باران، می توانیم در غنای آب‌های زیر زمینی کمک کنیم. استفاده از فرصت‌های پیش آمده، می تواند در تغذیه آب‌های زیر زمینی موثریت خود را داشته باشد، زیرا آب آبدانی است و نباید با دستان خود آبدی را ویران کنیم.

د بناری پبشو په ...

د کابل بناروالی او بیړنیو پبشو ته د رسیدو په چارو کې د دولت وزارت ترمنځ د دواړو ادارو د مسئولینو ترمنځ د بناری پبشو د مدیریت په اړه د همغږی غونډه ترسره شوه. په غونډه کې د کابل بناروالی د ترانسپورت او ترافیکو مرستیال مسهراب صدیقی، بیړنیو پبشو ته د رسیدو په چارو کې د دولت وزارت د انسجام مرستیال محمد قاسم حیدری، د دواړو ادارو رئیسانو او سلاکارانو گډون کړی وو او د بناری پبشو په مدیریت کې یې

د دواړو ادارو په همغږی او گډه کار خیرې اثرې وکړې. د کابل بناروالی د ترانسپورت او ترافیکو مرستیال وویل چې، دا اداره د بناری پبشو په مدیریت کې کارې مخینه او ظرفیت لري او بیړنیو پبشو ته د رسیدو په چارو کې له دولت وزارت سره د پبشو په مدیریت کې هر اړخیزې همکارۍ او کار ته چمتو دي. د کابل بنار د زیانمنو سیمو پیژندنه، په بنار کې د بیړنیو پبشو پر وړاندې د مبارزې اړه چمتوالی او یو شمیر نور موارد په دې غونډه کې و ارزول

جفل اندازی ...

شاوروالی کابل کار جفل اندازی شماری از کوجه‌ها و سرک‌ها را در مربوطات ناحیه بیست و یکم روی دست گرفته است. شاوروالی کابل

په دې کې شک نشته چې د یوې ټولني په جوړولو، هوساینې او پرمختګ کې، د خلکو ونډه اړینه ده، ځکه هغوی کولای شي چې د خپلې ټولنې په جوړولو او پرمختګ کې مثبت رول ولوبوي. دلته دوه مهم ټکي دي چې کولای شي د ټولني په پرمختګ او هوساینه کې ګټور ثابت شي، یو په خلکو کې د مواد د کچې لوړ والی او بل یې ټولنیز اخلاق، شعور او د مسوولیت منل دي، چې له نیکه مرغه زموږ ټولنه نن ورځ د تیرو وختونو په پرتله ترسره یوه حده پورې د دواړو ټکو لرونکې ده، چې له امله یې کیدای شي خلک د خپلې ټولني په جوړولو او هوساینه کې ګټور ثابت شي، او اوس اړینه ده تر څو خلک د خپل مټ په زور د ټولني د جوړولو په موخه په ټولنیزو چارو کې برخه واخلي. خو دا باید په یاد ولرو چې نن موږ د یوه له ستونزو ډک او وړان بنار د جوړولو په حال کې یو، او د وړانیو جوړول او دستونزو له منځه وړل، زیات وخت، زیاتې بودجې او زیاتو امکاناتو ته اړتیا لري. که چیرې موږ د خپل بنار د جوړولو ټولني چارې، دولتي ادارو او بهرنیو سازمانونو ته ورپه غاړه کړو نو نه خو په دولتي ادارو کې دومره توان شته چې هغه ترسره کړي او نه خو بهرنیان په دغو ټولو

یوه ټولنه هغه مهال پرمختللي او هوسا کیدای شي چې وګړي یې مسوولیت منوګي وي

نېسم

کارونو کې برخه اخلي. د بیلګې په ډول، که چیرې موږ دې ته په تمه و اوسو چې، دولتي ادارې دې راشي زموږ د ژوند چاپیریال «کوڅې، د کور مخه، د کار کولو ځای او ویالې» راپاکې کړي او زموږ د کور کثافات دې یو یو ټول کړي او هغه ولېږدوي، آیا دا به له انصاف څخه لرې نوي؟ او یا خو په دې تمه و اوسو چې بهرنی موسسې دې دغه کار سرته ورسوي، آیا دا زموږ افغاني غرور ته زیان نه رسوي؟ حال دا چې د داشان کارونو په سرته رسولو کې ګډون، د هر بناري دنده او مسوولیت دی. او بله دا چې که چیرې زموږ ګران هیواد د خپلو شخصي ګټو په موخه په پلو لارو کې د خپلو ټوکو په ایښودلو سره بناریانو ته ستونزې او خنډونه

رامنځته کوي، آیا دا کار له انصاف څخه لرې نده؟ آیا د بناروالۍ د تطیف عمله دومره وړتیا او امکانات لري چې هره شیبه دداشان خپل مریواوسرغورولو مخه ونیسي؟ په هر حال، که چیرې موږ د یوه بناری په توګه د دغو ټولنیزو ستونزو په له منځه وړلو کې ونډه ونه اخلو او خپل مسوولیت ترسره نکړو او د خپلې ټولني او خپل هیواد د پرمختګ او جوړولو په وړاندې خنډ شو، آیا کیدای شي زموږ ټولنه دپرمختګ او ترقی لاره ووهي؟ آیا اوس ددې وخت ندی چې د ټولني د یوه فعال غړي په توګه، د خپلې ټولني په جوړولو او پرمختګ کې مثبت رول ولوبوو او خپل دیني او ملي مسوولیت ترسره کړو؟

د سلطان محمودی غزنوي پروات ...

لارو د بندیدو سبب ګرځیدل پاک او ونړول شول. کابل بنار د قانونمند کیدو په لور روان دی، منل یې د ټولو بناریانو له لوري اړین ګټل کیږي. اصولو او قوانینو پیروي وکړي.

کابل - کندهار لویې لارې د ...

د دغه سرک د ساختمان پاتې کار تر یوه کاله بشپړېږي او ګټې اخیستې ته به چمتو شي. کابل بناروالی دغه سرک د ۲۸۶ میلیونه افغانیو په ارزښت په اساسي ډول چې د یوه معیاري سرک ټول جزیات پکې شامل وي، رغوي. د کابل بناروالی متخصصین به په دوامداره توګه د غوره کیفیت او ډیزاین مطابق د دې پروژې له پلي کیدو څارنه وکړي.

گوشت‌های فاسده شده ...

جمع آوری گردید و به زودی در بیرون از شهر دفن میگردد. گفته میشود این مقدار گوشت فاسد شده، قرار بود بعد از طبخ در چوک پلخشتی به فروش برسد. این گندم در چوک کهنه فروشی موقعیت دارد و هدایت داده است تا با هماهنگی مردم در سطح هر ناحیه اولویت سنجی کرده و پروژه‌های جدید را شامل برنامه‌های این نهاد سازند. تعدادی از باشندگان ناحیه دهم موانع کانکرتی شان را برداشتند. تعدادی از

از نواحی مختلف شهر کابل گردآوری و نابود کرده اند. پرسش در این است که چرا افراد فرصت طلب، برای تامین منافع فردی شان، سلامتی شهروندان را به مخاطره می اندازند، آیا این عمل می

لاهم بناري سرغړنو ته د رسيدو په موخه کارونه دوام لري

د غوره بناري نظم د رامنځته کيدو په موخه، د څلورمې ناحيې اړوند له

انصاري څلورلارې تر طره بازخان څلورلارې او گل فروشي کوڅې بناري

سرغړونو رسيدنه وشوه او په پلو لارو کې د صنغونو ناقانونه رغونې ونړول شوې.

کوڅې په دننه کې د پاييز په نوم يو هوټل چې عمومي سرک يې غوڅ کړی وو، مجبور کړل شو، خو د کابل

دغه راز په ياده سيمه کې د تنظيم په برخه کې د اوبو ويالې کترول شوي او په دې برخه کې غړونکي جریمه شول، ترڅنگ يې يو شمير بلې لارې چې د خلکو د ناقانونه خنډونو له امله هغوی ته خبرداری ورکړل شو خپل خنډونه لرې کړي.

په همدې لړ کې هغه سيمې چې بيارغونې او په تيرو فرش ته يې اړتيا درلوده تشخيص شوې او د گل فروشي

غريزه ککړتيا او ...

غريزه دې چې د انسانانو او حيواناتو غوږونو ته مضر يا نه خوښونکي وي. په عمومي توگه غريزه ککړتيا په بنارونو کې په ډيره اندازه ليدل کيږي. په بنارونو کې ډول ډول ناخوښ اوازونه لکه د وړو او لويو موټرو اوازونه، د سړ کونو په شاوخوا کې د پلورونکو اوازونه، د جينيرټرونو اوازونه، د فابريکو اوازونه، د ملکسي او نظامي جهازونو اوازونه، همدارنگه د ساختماني او تخنيکي فعاليتونو د اوازونه هم د بنار د اوسيدونکو د ارامتيا د مخنيوي سبب شوي دي. چې په اوسني وخت کې دغې ککړتيا د کار په ټولو ډگرونو کې ځای موندلی دی او د ټولو کارکوونکو ژوند يې له سختو گواښونو سره مخ کړی دی. زموږ سپيڅلي دين له لومړي سر څخه دې موضوع ته پاملرنه کړې ده او موږ ته يې د مخنيوي په هکله ځانگړې لارښوونې کړي دي او انسانان يې له ناوړو اوازونو څخه په سخته منع کړي دي ترڅو نورو ژونديو موجوداتو ته د ضرر او تکليف لامل نشي. همدارنگه الله (ج) زړه بدوونکي، خراب، مضر، خطرناک او د اړتيا څخه زيات غبرونه بد گڼلي او لوړ غبرونه يې د خره يا مرکب له غږ سره تشبيه کړي دي.

چاپيريالي څيړنو ښودلې ده چې لوړ او تيز غبرونه د انسانانو، حيواناتو او نباتاتو په ژوند باندې بدې اغيزې لري او په عموم کې لوړ غبر په انسانانو مستقيمي او غبري مستقيمي اغيزې لري. مستقيمي اغيزې لکه د لوړ غبر مستقيمه اغيزه د انسانانو د غوږ د اوريدلو د حس کموالي او په زيات شدت سره کيوالي رامنځته کوي. غبري مستقيمي اغيزې لکه عصباتيت، عصبي شوک، سر درد، قبضيت، جسمي او روحي خستگي، ويره، د خوب نشتون،

د ژوند چاپيريال تر هغه وخته پورې سالم پاتې کيږي چې د چاپيريال عناصر سالم وي، هر کله چې د چاپيريال عناصر ککړ شي نو د ژوند چاپيريال هم ورسره ککړ او ناسالم شي.

همدارنگه د افغانستان د چاپيريال ساتني قانون اتمه ماده هم داسې صراحت لري هغه شخص چې د ژوند د چاپيريال د ککړتيا باعث کيږي مکلف دی چې د هغه کار او فعاليت څخه ډډه وکړي. خو په خواشينی سره زموږ په هيواد کې خصوصاً کابل ښار کې داسې بې نظمه او بې قانونه کړنې کيږي چې په ډيره بې رحمانه توگه يې د کابل ښار د اوسيدونکو ژوند له جدي ستونزو سره مخ کړی دی او داسې څوک نشته چې د دغو ناوړه کړنو مخنيوی وکړي ترڅو د کابل ښار اوسيدونکي سالم چاپيريال ولري.

زموږ د چاپيريال يوه بله ککړتيا چې زموږ ژوند يې د سختو گواښونو سره مخ کړی دی د غريزې ککړتيا څخه عبارت ده.

عموماً چاپيريالي ستونزې د صنعتي انقلاب زيربنده دي، نو ويلی شو چې غريزه ککړتيا هم د صنعتي انقلاب زيربنده ده او له دې ککړتيا څخه هغه څوک ډير زيانمن کيږي چې په داسې کارخانو او فابريکو کې کار کوي چې لوړ غبر ورڅخه توليديږي. د لوړ غبر په لومړيو ورځو کې اغيزې کمې وي چې د وخت په تيريدو سره ډيريږي، چې د انسانانو او نورو ژونديو موجوداتو د اوريدلو د حس د له منځه تللو سبب گرځي.

غريزه ککړتيا : غريزه ککړتيا د هغه ناخوښه اوازونو څخه عبارت ده چې د انسانانو، حيواناتو، موټرونو، طيارو او د نورو پيژولني، ډيزلي او برقي ماشينونو څخه منځ ته راځي چې د انسانانو، حيواناتو او مرغانو د ژوند ټولنه متاثره کوي. او يا هم غريزه ککړتيا هغه ناخوښ

ځمکه څه ...

ځمکه هغه سيمه ده چې موږ ته د کور حيثيت لري. ساينس پوهان پدې عقیده دي چې ځمکه او سپوږمۍ هم د متباقي لمریز نظام (سيستم) په شان تقريبا په عين وخت کې رامنځ ته شوي دي. هغوی باور لري چې ځمکه شاوخوا 4,5 ميلارده کاله پخوا رامنځ ته شوې ده. ځمکه په لمریز نظام کې د جسامت يا لويوالي له اړخه پنځم مقام لري چې قطر يې شاوخوا 8000 مایله دی. او ځمکه له لمر څخه د واټن په اساس دريمه تر ټولو نيزدې سياره گڼل کيږي چې له لمر څخه په اوسط ډول شاوخوا 39 مایله واټن لري. يوازينی سيارې چې لمر ته له ځمکې څخه په نيزدې واټن قرار لري عطارد او زهره دي.

له ځمکې څخه د گلدیلاکس (Goldilocks) سيارې په نامه هم يادونه شوې ده. د "گلدیلاکس او دريو اېرو" د کيسې له مخې، د يوې کوچنۍ جلی چې گلدیلاکس نومېده هرڅه خوښېدل. د دغې کيسې له مخې، دا ناشونې ده چې د هغې فرني يا پوڅه دې ډېره گرمه يا ډېره سړه و اوسي. او د هغې د خوب تخت دې ډېر کلک يا ډېر نرم و اوسي. په ځمکه کې هرڅه د ژوند کولو لپاره مناسب دي. ځمکه گرمه ده خو دومره نه چې سړی وسپزي. ځمکه اوبه لري خو دومره نه چې لاهو مو کړي.

ځمکه يوازينی سياره ده چې د ډېرو اوبو په درلودلو سره پېژندل کيږي. اوبه د ژوند لپاره حياتي يا اساسي ماده گڼل کيږي. ځمکه يوازينی سياره ده چې ژوند پکې شتون لري. ځمکه څنگه ښکاري؟

ځمکه له تشې يا فضا څخه د نيلې مرمرو په شان ښکاري چې شاوخوا يې سپينې کرښې يا کرۍ او خرې، زېړې، نيلې او سپينې سطحې شتون لري. نيلې رنگ اوبه دي چې د ځمکې د مخ شاوخوا 71٪ سلنه يې پوښلې ده. سپينې

د زړه ضربان زياتيدل، د وينې فشار لوړيدل، د هاضمې سيستم خرابيدل، د جنسي قوې کمزورتيا، او حتی د ځان وژلو باعث هم کيږي. لوړ او اوچت غبرونه په نويو زيريدلو ماشومانو ډيرې منفي اغيزې لري لکه د ماشوم بې وخته پيدا کيدل، کم وزنه، معيوب او حتی د جنين د سقط سبب هم کيږي.

هغه ښځې چې اميندوارې وي بايد د 15-60 ورځو پورې د ډير شور څخه ځان وساتي ځکه چې په دې وخت کې اندامونه، اعصاب او د بدن نور غړي د جوړيدو په حالت کې وي او لوړ غبرونه د اميندوارو ښځو د استرس سبب گرځي چې دغه استرس د رحم رگونو چې جنين ته غذايي مواد او اکسيجن د رسولو دنده لري تنگوي نو ځکه بيا نوي ماشوم د کم وزن سره دنيا ته راځي.

لوړ غبرونه د حيواناتو په ژوند باندې هم ډيرې منفي اغيزې لري لکه د حيواناتو مهاجرتونه، د حيواناتو د غوږو څخه وينه راټل، د جنين سقط، بې اشتهايي، په شيدو ور کوونکو حيواناتو کې د شيدو کموالي او د حيواناتو د عمر لنډوالي سبب گرځي. څيړنو دا ثابت کړې که چيرته ځينې حيوانات د 160 - 150 ډيسېبل غبر سره مخامخ شي نو د هغوی د مړينې لامل گرځي او دا حيوانات مخکې له دې چې په مرگ محکوم شي د فلج او خفگان لامل گرځي.

بايد ووايم چې لوړ غبرونه د نباتاتو په ژوند هم منفي اغيزه لري چې د ودې او انکشاف د مخنيوي سبب يې گرځي، لکه په شنو خونو کې روزل شوي نباتات د موسيقي له اواز سره ښه وده کوي نو همدارنگه د ناخوښه او مضر غبرونو له امله سمه وده نشي کولی. د غبر د اندازه کولو واحد د ډيسېبل څخه عبارت دی چې دا يو عددي واحد نه دی

کړۍ يا ليکې ورپېڅي دي. خر، ژېړ او زړغون يا شين رنگ د ځمکې يا خاورو نمايندگي کوي. او بلاخره سپينې سيمې عبارت دي له کنگلونو او واورو څخه.

د استوا کرښه يوه مجازي کرۍ ده چې ځمکه په دوه برخو (دوه نيمو) سره وپوشي. شمالي برخې ته يې شمالي نيمه قاره ويل کيږي او جنوبي برخې ته يې جنوبي نيمه قاره ويل کيږي. تر ټولو شمالي نقطې ته شمالي قطب او تر ټولو جنوبي نقطې ته جنوبي قطب ويل کيږي.

څنگه پوه شو چې ځمکه مدوره/گرده ده؟ انسانان پدې پوه شوي چې ځمکه له 2000 کلونو راپدېخوا مدوره يعنې گرده ده! پخوانيو يونانيانو به په دوبي کې د اجسامو د سپورو او همدارنگه د ځمکې د محيط لپاره محاسبات ترسره کول. هغوی به د ستورو او آسماني اجسامو نه په استفادې سره د ځمکې پر مخه واټونه يعنې فاصلې محاسبه کولې. هغوی حتی کولای شول د خصوص پر مهال په سپوږمۍ باندې د ځمکې مدور يا گرد سپوری ننداره کړي. (موږ اوس هم کولای شو د خصوص پر مهال د ځمکې مدور يا گرد سپوری ننداره کړو).

نن سبا، ساينس پوهان د ځمکې د گردوالي، جازبې او څرخېن د اندازه کولو لپاره د GPS او نورو سپوږمکيو په مرسته د سانتي متر په دقت يا مقياس سره د ځمکې د جسامت او شکل کچه وکړي. همدارنگه له تشې يا فضا څخه اخيستل شوي انځورونه هم ښي چې ځمکه د سپوږمۍ په څېر گرده/مدوره ده. که څه هم زموږ سياره گرد يا کروي شکل لري خو دا په بشپړه توگه کروي نه ده. د هغې قوې له امله چې د ځمکې د څرخېن په پايله

رئيس نشرات و آگاهي عامه
 نعمت الله بارکزي
 ايميل: nematullah784@gmail.com
 معاون نشرات
 نور احمد احمدزي
 ايميل: noorahmadzai.ahmad@gmail.com
 مدير مسول: سيد منصور هوفياني
 تلفن: 0744323366

• Year 69
 • No: 1201

۱۹ January 2021 - ۱۴۴۲ جمادی الثانی - ۲۰ جدي ۱۳۹۹

Kabul City Newspaper Established 1951

پل ارتباطی میان شارواکي کابل و شهروندان

په نهمه ناحیه کی د بناري نظم عملیاتي پلان تطبیق نورو سیمو ته هم وغځول شو

د غوره بناري نظم د راتگ په موخه نن د بناري نظم عملیاتي پلان له مخې د کابل - جلال اباد سړک د گمرک سیمه او د یادي ناحیې نورې سیمې له بناري نظمې پاک شو. د عملیاتو په لړ کې په زرغونو سیمو او پلو لارو کې د صنفتونو ناقانونه رغونې او نور خنډونه ونړول شول. د عامه ملکیتونو بیرته راگرځول چې په ټولو بناريانو پروې اړه لري زموږ لومړیتوب دی او جدي توگه په هغه ته رسیدنه کېږي، خو بناري نظم په ټولو سیمو رامنځته او پراختیا ومومي.

د سلطان محمودی غزنوي پر واپ د بناري نظم عملیاتي پلان تطبیق شو

د کابل بنارواکي له لوري د بناري نظم عملیاتي پلان د تطبیق په لړ کې، د لسې ناحیې اړوند د سلطان محمود غزنوي واپ تر چارواکي شهید هنگرها او هوايي ډگر پورې د بناري نظم عملیاتي پلان پلي شو. د یادو عملیاتو په لړ کې د صنفتونو ناقانونه رغونې، غرنې، غرنې، کې چې په زرغونو سیمو او گلدانونو کې ناقانونه تاسیسات او نور خنډونه چې د سړکونو پلو

پروسه انتخاب وکیل گذر در ناحیه شانزدهم برگزار شد

بر اساس مقررہ جدید انتخاب وکلای گذر، پروسه انتخابات وکیل گذر ۲۵ ناحیه شانزدهم با حضور مسوولان شارواکي کابل و نهادهای ناظر انتخاباتی در یک فضای کاملاً شفاف برگزار گردید که در نتیجه آقای روح الله هوتک، با کسب ۲۳۵ رای، به حیث وکیل گذر ۲۵ انتخاب شد.

کابل - کندهار لويې لارې د شهيد مزارې واپ د جوړولو چارې ۵۰ سلنه بشپړې شوې دي

د برجي له قلعو نو څخه تر کابل - کندهار لويې لارې د شهيد مزارې واپ د ساختمان د دوام کار، چې ۳،۷۹۱ کیلومتره اوږدوالی او ۴۰ متره پراخوالی لري، د بیلابیلو دلایلو له امله درېدلی و، بیرته پیل او دوام لري

گوشت های فاسد شده مرغ جمع آوری شد

طی بررسی مسوولان شارواکي کابل، ۱۸۰۰ کیلوگرام گوشت مرغ فاسد شده از گدامی در ناحیه اول شهر کابل جمع آوری شد

رسیدگی به تخلفات شهری ادامه دارد

چهارراه طره باز خان و کوچه گلروشی به منظور فراهم شدن نظم شهری، به بی نظمی های ساحات چهارراه های انصاری الی رسیدگی شد.

اشخاصیکه استفاده سو از لباس تطهیر می کنند مجازات می شوند

با کاهش استفاده دشال سنگ به سلامتی خود و دیگران ارزش قابل شویید!

د احمد شاه بابا مینې دویمې څلور لارې ته به ضخیدلو سړکونو د بناري نظم عملیاتي پلان تطبیق کېږي

استفاده از بالون های ضد حریق خطرات آتش سوزی را کاهش می دهد